

Zpráva o činnosti Archivu Kanceláře prezidenta republiky za rok 2010

Archiv Kanceláře prezidenta republiky (Archiv KPR) je organizačně začleněn do Odboru archivní a spisové služby (OSAS) Kanceláře prezidenta republiky (KPR) a spravuje 1397,20 běžných metrů archivních fondů a sbírek.

I. Personální situace

V Archivu KPR působili PhDr. Pavel Zeman, PhD. (odborný archivář - vedoucí), Mgr. Hana Jurková (odborná archivářka) a PhDr. Jakub Doležal (odborný archivář). Restaurátorské práce pro Archiv KPR zajišťovali restaurátorka-konzervátorka BcA Jana Očková a akademický sochař a restaurátor Josef Buňka. Fotografické práce zajišťoval pro Archiv KPR Stanislav Loudát. Na zpracování archivních materiálů Archivu KPR se dále podíleli jako externí spolupracovnice Mgr. Eva Javorská, PhDr. Jitka Lněničková a Alena Fialová.

II. Služby badatelům

V průběhu celého roku 2010 studovalo v Archivu KPR 110 badatelů, z toho 14 ze zahraničí (Kanada, Slovenská republika, Spolková republika Německo, Ruská federace, Velká Británie). V badatelně Archivu KPR studovali celkem 125 dnů. Zaměstnanci Archivu KPR souběžně zodpovídali dotazy spojené s úředním chodem KPR (agenda udělování milostí prezidentem republiky, agenda udělování státních vyznamenání, agenda občansko-správní-komunikace KPR s úředními institucemi a občany a dal.), Správy pražského hradu (agenda výstavní a kulturní činnosti KPR a SPH, agenda stavební správy Pražského hradu 1970-1990), Lesní správy Lány (historie a činnost LSL) a Vojenské kanceláře prezidenta republiky (historie a činnost VKPR, Hradní stráž, útvaru ostrahy Pražského hradu a ochrany prezidenta republiky). Kromě nespočetných telefonických dotazů zodpověděli zaměstnanci archivu KPR elektronicky 66 soukromých domácích badatelských dotazů a 25 dotazů domácích úřadů a institucí (Česká křesťanská akademie, Česká tisková kancelář, Český rozhlas, Česká televize Praha a Ostrava, ČVUT Praha, 2. Lékařská fakulta UK Praha, Filozofická fakulta UK Praha, Krajský úřad kraje Vysočina, Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, Muzeum hlavního města Prahy, Náboženská obec Církve československé husitské Praha - Dejvice, Národní archiv Praha, Národní muzeum Praha, Národní památkový ústav Brno, Národní technické muzeum Praha, Prácheňské muzeum Písek, Slezská univerzita Opava, Státní okresní archiv Příbram, Televize Nova, Úřad městské části Praha 9, Úřad vlády ČR, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR). Dále 30 soukromých elektronických badatelských dotazů ze

zahraničí (Austrálie, Izrael, Kanada, Německá spolková republika, Nizozemské království, Polská republika, Republika Slovinsko, Ruská federace, Skotsko, Slovenská republika, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Spojené státy americké) a 9 elektronických dotazů zahraničních úřadů a institucí (Büro Bundeskanzler a.D. Helmut Schmidt Berlin, Evanjelická bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského Bratislava, Harvard University in Cambridge/Massachusetts, magazín Progetto Repubblica Ceca, University of Aarhus, University of Goteborg, The Hebrew University of Jerusalem, Ústav paměti národa Bratislava, Velvyslanectví Bolívarovské republiky Venezuela). Z archivních dokumentů uložených v Archivu KPR bylo zhotoveno pro badatele zaměstnanci Archivu KPR 467 studijních xerokopií a samotnými badatelé bylo pořízeno řádově přes 7000 digitálních fotografických snímků. V březnu 2010 se v Archivu KPR uskutečnila exkurze studentů Katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK Praha, v září 2010 exkurze zaměstnanců Odboru nemovitého majetku SPH a v listopadu 2010 exkurze členů České archivní společnosti. V listopadu 2011 také Archiv KPR navštívili pracovníci National Archives of Korea ze Soulu v Korejské republice.

III. Pracovní program

Společně s každodenním chodem Archivu KPR, zajištěním badatelských služeb pro odbornou i neobornou veřejnost a úředních úkolů pro KPR, SPH a LSL pokračovali pracovníci Archivu KPR v odborném archivním pořádku nezpracované písemné agendy KPR a SPH. Během roku 2010 byly uspořádány 4bm spisové agendy KPR z let 1968-1975, 8 bm spisového materiálu protokolu T (tajné) KPR z období 1955-1958, 10bm spisové agendy KPR z let 1963-1968, 1 bm spisové agendy protokolu 400 z let 1970-1991 (stavební, hospodářská a památková činnost Pražského hradu) a 5 bm dalších materiálů a písemností KPR z let 1963-1991. V rámci pravidelných skartací bylo skartováno 1955 spisů KPR z let 1963-1967. Kompletně byly převázány veškeré archivní pomůcky Archivu KPR. S výhledem na chystanou rekonstrukci depozitářů Archivu KPR v roce 2011 proběhlo sestěhování části archivních fondů a sbírek Archivu KPR v rámci jednotlivých depozitářů, byl zpracován nový přehled lokace archivních fondů a sbírek Archivu KP a zaměstnanci Archivu KPR připravili podkladové materiály pro zamýšlenou rekonstrukci depozitářů v roce 2011.

Na internetových stránkách Archivu KPR byl zpřístupněn v elektronické podobě přepis matriky nositelů státního vyznamenání Řád republiky a matriky nositelů Medaile Jana Amose Komenského. Do elektronické podoby byly dále převedeny matriky nositelů státního vyznamenání Za zásluhy o výstavbu 3 (5539-8530) a Československého vyznamenání práce

III. stupně pro kolektivy. Do vytvářené jmenné databáze státních úředníků jmenovaných prezidentem republiky v období 1919-1944 bylo přidáno dalších 4 000 záznamů.

IV. Ochrana fondů a sbírek

Archiv KPR pokračoval podle ustanovení zákona č. 499/2004 Sb. (o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů) v pořizování mikrofilmových kopií archiválií I. kategorie spisové agendy KPR T-tajné 1921-1944 (1953) - celkem bylo pořizeno 3840 originálních snímků, 3840 snímků negativních kopií a 3840 snímků pozitivních kopií. Kompletně bylo restaurováno 5 kusů nejvyššího československého státního vyznamenání Československý Řád Bílého lva I.-II. stupně z let 1961-1989. Ze sbírky dochovaných historických spisovenských pomůcek KPR bylo restaurováno 46 svazků podacích protokolů agendy R a D z let 1919-1932 a 4 svazky prezidentských indexů z let 1923-1947 (Index president 1923-1930, Index president 1931: Masaryk, Index president Beneš-Hácha, Index president 1947).

V. Přírůstky archivních fondů a sbírek

Archiv KPR převzal k trvalému archivování od Knihovny KPR dokumentační materiál Tiskového oddělení KPR z období 2008-2009 v rozsahu 150 šanonů. V rámci pravidelné akviziční činnosti získal Archiv KPR 65 kusů dobových fotografií a pohlednic z let 1918-1945 zachycujících veřejné působení československých prezidentů T.G. Masaryka a Edvarda Beneše a státního prezidenta Emila Háchy, soubor několika desítek kopií původních dobových fotografií z audiencí u prezidenta T. G. Masaryka na Pražském hradě a na zámku v Lánech z let 1919-1937 a dokumentární filmový záznam z cesty prezidenta republiky p. Václava Klause do Asie v roce 2006. Pavel Zeman daroval Archivu KPR obsáhlou sbírku dobového tisku z let 1914-1945. K dočasnému uložení v depozitářích Archivu KPR byla přijata další část písemné agendy Nadačního fondu manželů Livie a Václava Klausových v rozsahu 50 archivních boxů.

VI. Příruční knihovna

V rámci pravidelné akviziční činnosti Archivu KPR byla příruční knihovna Archivu KPR doplněna o 74 nových domácích a zahraničních knižních titulů tematicky zaměřených na činnost československých a českých prezidentů a moderní československé a české dějiny od roku 1918 do současnosti.

VII. Využívání archivních fondů a sbírek

- zapůjčení Výnosu Vůdce a říšského kancléře o Protektorátu Čechy a Morava z 16. března 1939 pro výstavní projekt Na cestě k české ústavě, Úřad vlády ČR - Hrzánský palác, 24. 2. - 7. 3. 2010
- poskytnutí vybraných archivních dokumentů a fotografií pro dokumentární film Fašismus po česku, režie Petr Lokaj, Česká televize Ostrava, 2010
- poskytnutí kopií vybraných archivních dokumentů pro výstavní projekt Šlechta ve službách Masarykovy republiky, Muzeum T. G. M. Rakovník, Rakovník, 1. 7. - 30. 9. 2010; SOA Praha - Soka Nymburk, Lysá nad Labem, 18. 9. - 9. 10. 2010
- zveřejnění seznamu nositelů Kolany Řádu Bílého lva z let 1925-2010 na internetových stránkách věnovaných československým a českým státním vyznamenáním www.vyznamenani.net
- poskytnutí kopií vybraných archivních dokumentů a fotografií pro výstavní projekt Kapitoly ze života TGM, Galerie 9 - Vysočanská radnice, Praha 9, 13. 9. - 7. 10. 2010
- poskytnutí kopií vybraných archivních materiálů a fotografií dokumentujících chod Správy domu prezidenta republiky v letech 1919-1938 pro krátkodobé výstavy pořádané při různých akcích prezidenta republiky
- poskytnutí kopií vybraných archivních dokumentů a fotografií pro den otevřených na Pražském hradě uspořádaný k 160. výročí narození prvního československého prezidenta T.G.Masaryka, Pražský hrad, 6. - 7. 3. 2010
- poskytnutí kopií vybraných archivních dokumentů pro výstavní projekt 85 let Masarykovy koleje, ČVUT Praha, Masarykova kolej Praha 6, 20. 10. - 31. 12. 2010
- publikování kopií vybraných archivních dokumentů a fotografií v publikaci Petr Koura - Pavlína Kourová, České Vánoce od vzniku republiky po sametovou revoluci, Dokořán - Máj, Praha 2010
- poskytnutí vybraných archivních dokumentů a sbírek pro televizní pořad Retro. Od titulu Hrdina socialistické práce přes Řád rudé hvězdy po Vyznamenání Za zásluhy o výstavbu, Česká televize Praha, 7. 11. 2010
- poskytnutí vybraných archivních dokumentů a sbírek pro televizní pořad Víkend. Reportáž o osobním koni prezidenta T. G.Masaryka Hektorovi, Televize Nova, 29. 11. 2010

VIII. Účast na odborných školeních

J. Doležal - Aplikace správního řádu na činnost archivů, JUDr.Milan Zajonc, Praha - Národní archiv, 11. 11. 2010

IX. Účast na odborných konferencích, seminářích a profesních akcích

J. Doležal - Valná hromada České archivní společnosti, Praha - Národní archiv, 25. 3. 2010

X. Výstavní projekty

Pavel Zeman - „NEHODNÉ ŽITÍ“. Nacistická „eutanázie“ v říšské župě Sudety a protektorátu Čechy a Morava, 1939-1945, Gedenkstätte Pirna-Sonnenstein (Spolková republika Sasko), 27. 1. 2010 - 31. 5. 2010; Památník Lidice, 29. 7. 2010 - 15. 1. 2011, spoluautor výstavního projektu;

Pavel Zeman - Jakub Doležal - „Život TGM na Hradě - všední i sváteční“, Pražský hrad - Rožmberský palác, 2. 3. – 21. 3. 2010, spoluautoři výstavního projektu

XI. Přednášky a moderování

Pavel Zeman - Osudy českých korunovačních klenotů mezi lety 1937 - 1945, přednáškový cyklus Příběh Pražského hradu, Pražský hrad 11. 3. 2010

Pavel Zeman - Okupace Československa a obsazení Pražského hradu 15. 3. 1939, Knihovna Kroměřížska 30. 10. 2010

XII. Účast na grantových projektech

P. Zeman - Zmizelé elity. Vědci a intelektuálové z českých zemí jako oběti nacistického režimu, Česká rada pro oběti nacismu, nositel projektu
Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, spoluřešitel

XIII. Bibliografie pracovníků

Pavel Zeman - Boris Böhm - Julius Scharnetzky, „Daher liegt bei keinem der Angeklagten ein kausaler Zusammenhang zwischen seinem Handeln und dem Tod jener Nervenkranken vor und alle Angeklagten mussten in diesem Punkt von der Anklage freigesprochen werden.“ - Der Prozess gegen „Girschek u[nd] andere“ in Opava 1946. In: Transporte in den Tod. Die Ermordung von Patienten aus dem Regierungsbezirk Troppau (Reichsgau Sudetenland) in der „Euthanasie“-Anstalt Pirna-Sonnenstein 1940/41. Heft 9/2010, Kuratorium Gedenkstätte Sonnenstein e. V., Pirna 2010, s. 127-136

Jakub Doležal - Střípky z mozaiky protektorátní společnosti. Německá okupace a její konec v politickém okrese Sedlčany (1939-1945), Státní oblastní archiv v Praze, Praha 2010.

XIV. Spolupráce s médii

Pavel Zeman - vystoupení v televizním pořadu Retro. Od titulu Hrdina socialistické práce přes Řád rudé hvězdy po Vyznamenání Za zásluhy o výstavbu, Česká televize Praha, 7. 11. 2010

Pavel Zeman - vystoupení v televizním pořadu Víkend. Reportáž o osobním koni prezidenta T. G. Masaryka Hektorovi, Televize Nova, 29. 11. 2010

Pavel Zeman - spolupráce na dokumentárním filmu Fašismus po česku, režie Petr Lokaj, Česká televize Ostrava, 2010

Jakub Doležal - vystoupení v televizním pořadu Víkend. Reportáž o osobním koni prezidenta T. G. Masaryka Hektorovi, Televize Nova, 29. 11. 2010

Vyhotovil:

PhDR. Pavel Zeman, PhD.

leden 2011